

Κατὰ τὸν Νοέμβριον τοῦ ἔτους τούτου ἤρχισα διορθῶν, διὰ προσθαφαιρέσεων, τὴν Ἱστορίαν τῆς Νεοελληνικῆς Φιλολογίας διὰ δευτέραν ἔκδοσιν. Ἄλλ' ὁ ἐκδουὺς αὐτὴν Κάλβαρης ἠρνήθη τὴν συγκατάθεσίν του εἰς αὐτήν, ἐν ὅσῳ εἶχε καὶ ἓνα μόνον τόμον εἰς πρώτης ἀπώλητον, ἂν καὶ οὐδὲν ἔπραττε διὰ τὴν διάδοσιν αὐτῆς.

Λήγοντος τοῦ ἔτους, παρευρέθην ἐν τῷ Γυμνασίῳ Γουλιέλμου εἰς παράστασιν Ἑλληνιστί, κατὰ τὴν κορακιστικὴν **ἀνερασμίαν** προφοράν, τοῦ Οἰδίποδος τοῦ Σοφοκλέους, καὶ παρακαθήμενον εἶχον τὸν Πρίγκηπα Διάδοχον τοῦ Μάϊνινγεν, εἰς ὃν δὲν ἀπέκρουσα τὴν περὶ τῆς προφορᾶς ἐκτίμησίν μου. Εἰς αὐτὸν δ' ἔπεμψα τὴν ἐπιούσαν τὴν ἄρτι ἐκδοθεῖσαν ὑπὸ Schottländer μετάφρασιν τοῦ Δούκα ὑπὸ Ellissen.

Ἐκ Λειψίας ὁ ἐκδότης Schalk, ἀποτιθέμενος νὰ τυπώσῃ τὴν **χειρίδα** τοῦ Schiller εἰς διαφόρους γλώσσας, μοὶ ἔγραψεν ἐρωτῶν με, ἂν ὑπάρχῃ καὶ Ἑλληνική. Ἐπιοτίμησα δέ, ἀντὶ νὰ τῷ ἀπαντήσω ἀρνητικῶς, νὰ μεταφράσω ἐγὼ αὐτήν, καὶ τῷ τὴν ἔπεμψα, ὥστε ἐξεδόθη κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τοῦ ἐπομένου ἔτους.

Βαθεῖαν λύπην εἰς τὴν κοινωνίαν τοῦ Βερολίνου, ἰδίως δὲ καὶ εἰς ἐμέ, ἀπετέλεσεν ὁ περὶ τὸ τέλος τοῦ ἔτους ἐξ ὀξείας νόσου ἐπελθὼν θάνατος τοῦ συναδέλφου μου Πρέσβεως τῆς Βυρτεμβέργης Βαρώνου Μοστίτζ, ὅστις, ὥς καὶ ἡ εὐγενὴς οἰκογένειά του, φιλίας αἰσθήματα ἔτρεφε πρὸς ἐμέ.

1881.

Καὶ κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας τοῦ προλαβόντος ἔτους, ὥς καὶ κατὰ τοὺς πρώτους τοῦ 1881, ἐξηκολούθει ἡ διπλωματικὴ πάλη μεταξὺ τῶν Τούρκων, ἀρνούμενων τὸ κύρος τῆς Βερολινείου συνθήκης, ὥς πρὸς τὰς εἰς τὴν Ἑλλάδα παραχωρήσεις αὐτῆς, καὶ τῆς Ἑλληνικῆς κυβερνήσεως, ἧς αἱ διεκδικήσεις δὲν μοὶ ἐφαίνοντο διαπρέπουσαι ἐπὶ δεξιότητι. Δὲν ἔπαυσα δ' ἐγὼ λέγων

καὶ ἐνεργῶν, καὶ παρὰ τῷ Γερμανικῷ ὑπουργείῳ καὶ παρὰ ταῖς μεγάλαις πρεσβείαις, ἀλλὰ πανταχόθεν ἐλάμβανον προτροπὰς μόνον ὑπομονῆς.

Τῇ 11)23 (Ἰανουαρίου, κατὰ τὴν πανήγυρσιν τῶν παρασήμων ἐν τοῖς Ἀνακτόροις, ὁ Πρίγκηψ Κάρολος, ἀδελφὸς τοῦ Αὐτοκράτορος, μοὶ εἶπεν ὅτι, ἂν, ἐν ταῖς παρούσαις σπουδαίαις περιστάσεσιν, ἔχωμεν ἀνάγκην ἱκανοῦ ὀργανωτοῦ τοῦ ἡμετέρου στρατοῦ, ὥς τοιοῦτον μοὶ ὑπέδειξε τὸν Στρατηγὸν Ῥαούλ, ὃν καὶ εὐθὺς μετὰ ταῦτα ἐπεσκέφθην καὶ ἐπέστειλα περὶ αὐτοῦ εἰς Ἀθήνας· ἀλλ' ὁ Στρατηγός, ὃν πλαγίως ἠρώτησα, μοὶ εἶπεν ὅτι, ἐν ὅσῳ ὑπῆρχε φόβος πολέμου μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας, ἀλλὰ καὶ πλὴν τούτου ἐν γένει δι' ἰδιαιτέρους αὐτοῦ λόγους, θὰ τῷ ἦν ἀδύνατον νὰ δεχθῇ τοιαύτην θέσιν.

Κατὰ τὰ τέλη τοῦ Ἰανουαρίου ἡ ἐν Λονδίνῳ Ἑταιρεία τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων μοὶ ἔπεμψε δέπνισμα, κατατάττουσά με μετὰ τῶν μελῶν αὐτῆς.

Τῇ 8)20 Φεβρουαρίου ἔπεισαν αἱ θυγατέρες μου τὴν Πριγκηπίσση Ἀντ. Ράδζιβιλ, διὰ τὴν ἐτησίαν ἀγαθοεργὸν ἀγοράν της, δύο εἰκόνας ὑπ' αὐτῶν ζωγραφηθείσας, καὶ ἐξ αὐτῶν τὴν μίαν ἠγόρασεν ὁ Πρόεδρος τῆς Ρωσσίας, τὴν δ' ὁ Πρόεδρος τῆς Ἀγγλίας. Τῇ αὐτῇ δ' ἡμέρᾳ ἡ Χαρίκλεια, εἰς πρωϊνὴν μουσικὴν συναναστροφὴν τοῦ διδασκάλου της Σαβάθ, ἔψαλεν ἐνώπιον πολυπληθοῦς ἀκροατηρίου.

Τῇ δὲ 15)27, ὅτε πανηγυρίσθη ὁ γάμος τοῦ πρωτοτόκου υἱοῦ τοῦ Διαδόχου, εἰς τὴν ἐσπερινὴν ὑποδοχὴν τῆς Αὐλῆς, καθ' ἣν τὸ ὑπουργεῖον καὶ ὁ Βίσμαρκ μετέσχον λαμπαδοφορίας, περιελθούσης τὴν αἴθουσαν, αἱ θυγατέρες μου καὶ ἡ σύζυγος τοῦ Ἀκολούθου κυρία Γεωργαντοπούλου παρουσιάσθησαν ἐν στολῇ Ἑλληνικῇ, ἣτις μεγάλως ἤρεσεν εἰς τὴν Αὐτοκράτειραν, ἐγκρίνουσαν ἕκτοτε αὐτὴ νὰ καθιερωθῇ, ὥς ἡ ἐπίσημος ἀναβολὴ τῶν Κυριῶν τῆς ἡμετέρας Πρεσβείας. Τοὺς νεονύμφους δ' ἐπεσκέφθην μετὰ τῶν θυγατέρων μου μετὰ τέσσαρας ἡμέρας εἰς τ' Ἀνάκτορα, καὶ ἡ νύμφη, ἡ εἰτα Αὐτοκράτειρα, ἐδέχθη αὐτὰς μετὰ μεγίστης φιλοφροσύνης.

Περὶ τὰς ἀρχὰς Μαρτίου μοὶ συνέβη τι δυσάρεστον. Προσκληθεὶς παρὰ τῆς κυρίας Beer, νύμφης τοῦ περιπύστου μουσικοῦ Meyerbeer εἰς γεῦμα, δὲν ἠξεύρω, τί παθὼν, ἐλησμόνησα τὴν πρόσκλησιν, καὶ μετέβην τὴν ἐπαύριον μόνον παρ' αὐτῇ, ἵνα ζητήσω συγγνώμην· ἀλλ' ἐπὶ πολλὰ ἔτη δὲν μοὶ ἐσυγχώρει τοῦτο, καὶ ἔμενε ψυχρὰ πρὸς οὐ μικρὰν λύπην μου, διότι καὶ περιφήμου ἀνδρὸς ἦν συγγενῆς καὶ ἡ ἰδία ἦν εὐφυῆς καὶ εὐάρεστος, ἐγὼ δὲ προφανῶς εἶχον ἄδικον.

Τῇ 27 Φεβρουαρίου (11 Μαρτίου) εἰς τὸ Ξενοδοχεῖον τῆς Ῥώμης παρευρέθην μετὰ τῶν θυγατέρων μου εἰς ἐσπερίδα ἀναγνώσεων, καθ' ἣν ὁ κ. Fels ἀπήγγειλεν, ἐν ἄλλοις, καὶ σκηνὴν ἐκ τῆς μεταφράσεως τῆς Ε' πράξεως τοῦ Δούκα, μετὰ πολλῶν μὲν κραγμῶν, ἀλλ' οὐχί, κατ' ἐμέ, καὶ μετὰ τῆς δεούσης ἐκφράσεως.

Τῇ 1)13 Μαρτίου παρεκαθήμην, μετὰ τῶν θυγατέρων μου, εἰς γεῦμα παρὰ τῇ κυρίᾳ Στέγγελ, ὅτε, αἴφνης, προσελθὼν τις, μᾶς ἀνήγγειλεν ὅτι ἐδολοφονήθη ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Ῥωσσίας. Ἀμέσως ἐγεγρεθῆς, ἔσπευσα εἰς τοῦ κ. Κοτσεβοῦ, καὶ ἦμην πρῶτος κομίσας αὐτοῖς τὴν εἶδησιν, ἐτηλεγράφησα δὲ καὶ εἰς Ἀθήνας, καὶ εἶτα, μεταβὰς εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Ῥωσικῆς πρεσβείας, παρέστην εἰς τὰς νυκτερινὰς νεκρωσίμους προσευχάς, καὶ τὴν ἐπαύριον ἐν στολῇ εἰς τὴν πένθιμον λειτουργίαν, εἰς ἣν προσῆλθε καὶ ἡ Αὐλή.

Εἰς Δανίαν

Τῇ αὐτῇ δ' ἡμέρᾳ ἔλαβον παρὰ τῆς Κυβερνήσεως τηλεγράφημα ν' ἀπέλθω ἀνυπερθέτως εἰς Κοπεγχάγην, ἵνα παρευρεθῶ εἰς τὴν κηδεῖαν τῆς πρώην Βασιλίσσης, θείας τοῦ ἡμετέρου Βασιλέως. Ἀντετηλεγράφησα ὅμως, ἐρωτῶν, ἂν, μετὰ τὸ φοβερὸν συμβὰν τῆς Ῥωσσίας, δὲν ἔπρεπε νὰ μεταβῶ πρὶν εἰς Πετρούπολιν, διότι Πρέσβυν τότε ἐκεῖ δὲν εἶχομεν. Συγχρόνως ἔφερεν εἰς γνῶσίν μου ὁ Πρέσβυς τῆς Δανίας, ὅτι ἡ Βαλτικὴ ἦν πεπηγμένη καὶ δὲν διεπλέετο. Ἀλλὰ νέον λαβὼν τηλεγράφημα, ἐπικυροῦν τὸ πρῶτον, παρεσκευάσθην εὐθύς, καὶ ἀνεχώρησα, συμπαραλαβὼν καὶ τὸν Γεωργαντόπουλον.